

L A I S V E

LITHUANIAN DAILY

Darbininkai Visų Šalių Vienytės! Jūs nieko Nepralaimėsite, tik Reizius, o Laimėsite Pasaulį!

Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išeina Kasdien Apart Nedėdienių.

No. 115

TELEPHONE STAGG 3878

Brooklyn, N. Y., Panedėlis, 16 d. Gegužės (May), 1927

Pavienio Numerio Kaina 4c. Metai XVII, Dienraščio IX

Nori Panaikinti Jungt. Valstijų Vaikų Biurą Washingtonė

WASHINGTON. — Washingtonė prie darbo ministerijos (department of labor) yra taip vadinamas Vaikų Biuras. Nors jis sudarytas tuo tikslu, kad rūpintis vaikų gerove, tačiau mažai jis rūpinasi milonais darbininkų vaikų, kurie išnaudojami Amerikos kapitalistų. Bet reakcionieriams jis vistiek atrodo "bolševikiškas", ir jie nori jį panaikinti.

Dedamos pastangos, kad kongresas jį panaikintų. Paskutinėj kongreso sesijoje buvo įnešti bilai, reikalaujant jį panaikinti.

Amerikos Darbo Federacija, Nacionalė Moterų Balsuotojų Lyga ir kelios kitos organizacijos priešinosi jo panaikinimui. Senatorius Bayard, rep., iš Delaware valst., ir atstovas Browning, demokratas iš Tenn. valst., griežtai stoji už jo panaikinimą. Dukterys Amerikos Revoliucijos pirmė rezoliucija, kad biuras būtų panaikintas. Jos sako, kad jis nešas blėdį Jungtinėms Valstijoms, ir turis palinkimą "linkui bolševizmo."

Sako, Tik Imperializmas Galis "Išgelbėti" Europą

GENEVA. — Amerikos delegatas Genevos ekonominė konferencijoje, Henry M. Robinson, kalbėdamas tarptautinio klubo pokilyje, pareiškė, kad tik "naujas ir demokratinis" imperializmas gali išvesti Europą iš dabartinės keblios ekonominės padėties. Girdi, Europa būtų galima išgelbėti įdedant kapitalą į naujas šalis, finansuojant didelių namų statymą, atidarant naujas šalis prekių rinkom ir t.t.

Taikos Negali Būt prie Kapitalizmo, Sako Sokolnikov. Sovietų Sąjungos delegatas Sokolnikovas, kalbėdamas konferencijoje, pareiškė, kad prie kapitalizmo negali būt socialės ir ekonominės taikos ir kad tik tuomet galės būt pasauliui taika, kuomet bus suorganizuotas pasaulis ant socialistinio pamato.

Sovietų delegatui nurodžius, kokį didelį progresą padarė Sovietų Sąjunga, organizuodama socialistinį gyvenimą, Amerikos delegatas Roland W. Boyden po jo prakalbos pareiškė: "Mes džiaugiamės, kad jūs darote šitą eksperimentą, vietoj mums daryti". Jam, girdi, labai interešinga girdėti, kad rusai bando vystyti komunistinę sistemą pagerinimui savo žmonių būvio.

AIRIJOJ MATYTA FRANCIJOS LAKŪNAI LONDONAS. — Ateina pranešimai, kad įvairiose Airijos vietose užpraėta nedėdienio rytą buvo matomas Francijos lekiantis orlaivis Baltasis Paukštis. Dugarvan miesto gyventojai matė lekiantį orlaivį. Kadangi labai retai orlaiviai lėkioja tuo vietoj, manoma, jog tai buvo Francijos orlaivis, išlėkęs į kelionę skersai Atlantiko. Šitie pranešimai duoda manyti, kad lakūnai buvo priversti nusileisti į Anglijos kanalą tuojuos po to, kaip jie apleido Francijos pakraštį.

Generolo Fengo Kariuomenė Perėjo Shensi-Honan Rubežiu

HANKOW. — Hankow valdžios generolas Feng su savo kariuomenė perėjo Shensi-Honan provincijų rubežiu ir smarkiai žygiuoja prieš Chang Tso-lino spēkams Honan provincijoje. Tikimasi, kad greitai įvyks sprendžiamas mušis.

Amerikos ir kitų imperialistinių šalių laivai dar vis tebėra ant "sargybos" Yangtse upėj tarp Nankingo ir Hankowo, nepaisant, kad tame plote eina mušis ir del tos priežasties kartais kulkos iš šautuvų pataiko į laivus.

Kuomet tik viena kita kulka pataiko į Amerikos ar Anglijos laivą, tuojuos nuo laivo kanuolėmis bombarduojama pakraštys. Nepaisant chiniečių protestų, imperialistų laivai nesiliauna bombarduoti ir nepasitraukia iš upės.

Dr. Wu, Nanking "valdžios" užsienio reikalų ministeris, užėmęs tą vietą, išleido pareiškimą, kad jo valdžia stengsis legaliais būdais panaikinti nelygybės sutartis. Jo valdžia nori gražiuoju su imperialistais panaikinti dabartines sutartis ir padaryti naujas.

Italijos Fašistai Suareštavo Kunigą

ROMA. — Oficialis Italijos fašistų laikraštis Popolo di Roma praneša, kad fašistai suareštavo kunigą Don Alfredo Galbiati iš Inveruno miestelio, už 30 mylių nuo Milano, už išėjimą prieš fašistų miliciją. Ten fašistų milicija rasinėja valstiečius į fašistų unitas, bet valstiečiai labai nerori dėtis prie tų fašistų organizacijų.

Fašistų milicija paprašiusi kunigą Galbiati pagelbėti jiems prikalbinti valstiečius rašyti į jų organizacijas, kunigas ne tik atsakė jiems pagelbėti, bet dar pradėjo smerkti fašistų valdžią, ir pareiškęs, kad jis pradės skambinti bažnyčios varpais, kad pranešus valstiečiams apie pavojų.

Suskambinus varpais, suėgė iš apielinkės valstiečiai puolė fašistų miliciją ir apdaužė kelis milicianus.

Delko Kunigai Įskundė Drg. Žaldoką

Štai kodėl kunigai apskundė drg. Žaldoką: Pensilvanijos valstijoje jie baisiai išnaudoja parapijonus ir yra viešpačiais jų. Kunigai žino gerai, kad supažindinimas su fašistų darbas Lietuvoje pakentys daug jų biuzniui, nes daugelis parapijonų pradės protauti ir pasitrauks nuo bažnyčios, nuo ko jų kišeniai ir pilvai turės nukentėti. Negalėdami tiesioginiai apskust už priešfašistines prakalbas, sufabrikavo kitokius apkalpinimus pagelba šnipų ir mėginis nuteist.

Nepaisant arešto ir didelės kaucijos, drg. Žaldokas važinėjo po Bostono ir Shenandoah'io apielinkes ir sakė prakalbas darbininkams, ragindamas organizuotis prieš

B. Vanzetti (kairė pusėj) ir N. Sacco, italai darbininkai, kuriuos Amerikos kapitalistai nori nužudyti elektros kedėj 10 d. liepos už tai, kad jie yra radikalai ir kovotojai už darbininkų reikalus. Kokie tai plėšikai nužudė algų mokėtoja ir jo sargą, 15 d. balandžio, 1920 metais, South Braintree, Mass. Kadangi tais metais Amerikos valdžia darė puolimus ant radikalų, tai detektvyvai abu šiuos darbininkus suareštavo, ir be jokių tiktų įrodymų jie likosi apkalinti toj žmogudystėj. Dabar nekuriu iš tų detektvyvų patys prispažino, kad prieš Vanzetti ir Sacco buvo padarytas valdžios suokalbis kaip prieš radikalus, kad juos sunaikinti. Nežiūrint šito detektvyvų prispažinimo, nežiūrint kitų įrodymų, kad tie du darbininkai nekalti, Mass. valstijos augsčiausias teismas atmetė jų reikalavimą išnaujo pernagrėinti jų bylą. Nesenai teisėjas Webster Thayer pasmerkė juos nužudyti elektros kedėj.

DRG. ŽALDOKO BYLA PRASIDES 16 D. GEG.

Tarptautinio Darbininkų Apsisigimimo, Pittsburgho skyriaus sekretorė draugė Carolyn Scollen praneša, kad d. M. Žaldoko bylos tyrinėjimas prasidės 16 d. gegužės ir d. Žaldokui pasiūstą telegramą, kad paskirtoj dienoj būtų teisme.

Drg. Žaldokas buvo suareštuotas už priešfašistinių prakalbų sakymą, Pittsburgho apielinkėj. Jis tapo suareštuotas Wilberding miestely netoli Pittsburgho ir bus teisiamas Pittsburghe.

Drg. Žaldoką įskundė valdžiai lietuviški kunigai, priitarianti Lietuvos kriviniams fašistams, kurie žudo nekaltus žmones, o ypač darbininkus už prašymą duonos ir druskos gyvybės palaikymui. Fašistai kunigai apskundė valdžiai, ne va agitacija nuverst J. Valstijų valdžią ir kitus galus. Nėra abejonės, kad kunigai samdys įvairius ludininkus ir šnipus, kad kaip nors nuteisus ir pagazdinus darbininkus. Jie aukaus tūkstančius dolerių vedimui bylos. Parapijonai turėtų atydziai sekti jų dūšių ganytojų darbus.

P. V. Zalpis, T.D.A. L.S. Sekr. 3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.

AREŠTAVO.

Staišaičiai (Sėtos valsc.) Naktį iš 11 į 12 balandžio politinės policijos agentai areštavo Juozą Staišaitį, L. J. S-gos Sėtos skyriaus išteigėją ir narį.

EMIGRACIJA.

KAUNAS. — Balandžio 25 d. emigravo: į Braziliją 36, į Kanadą 11, į Argentiją 4, į Amerikos Jungtines Valstybes 1, į Kubą 1, į Urugvajų 1 ir į Afriką 2 žmonės.

Balandžio 26 d. emigravo: į Braziliją 52, į Kanadą 16, į Argentiją 9, į Amerikos Jungtines Valstybes 4 ir į Afriką 9 žmonės.

Madridas, Ispanija. — Ištikus dideli audrai nusken-do laivas prie Gutala, plaukiantis iš Mahjahmundry į Polarvaram. Prigėrė 50 žmonių.

Nicaraguos Liberalai Nusiskundžia del J. V. Ginkluoto Puolimo

PANAMA. — Važiudama Panamos Kanalu iš Managuos į Puerto Cabezas Jungtinių Valstijų laivu Preston, Nicaraguos liberalų taikos delegacija padarė pareiškimą, kad "nėra jokio susitaikymo", kad taip vadinama "taika" padaryta per spēką. Delegacija pažymėjo, kad per Amerikos ginkluotą spēką liberalai verčiami pasiduoti reakcionieriams.

Delegatai sako, kad generolas Moncada (liberalų komandierius) visiškai supliekė Diazo (konservatyvų spēkas). Jie sako, kad liberalams užėmus teritoriją po sumušimo Diazo spēku, Amerikos spēkos užėmė liberalų atimtą teritoriją ir laiko užėmė — užkirto kelį liberalams į Managua. Jei ne Amerikos ginkluotos spēkos, tai liberalai pilnai valdytų Nicaragą, sako delegacija.

Moskvos Dailės Teatras Pagerbė Tris Newyorkiečius

MASKVA. — Už pasižymėjimą teatro dailės srityj Moskvos Dailės Teatras išrinko garbės nariais tris newyorkiečius teatrinius: David Belasco, Morris Gestą ir Otto Kahn'ą.

Apie išrinkimą jų garbės nariais pranešė Konstantinas Stanislavskis, Moskvos Dailės Teatro isteigėjas, praeitą ketvirtadienį surengtam pokilyj pagerbimui Morris Gestu.

Mergina, Bandydama Suriebtį, Apsirgo ir Numirė

DENVER. — Irene Gimbel, 26 metų amžiaus mergina, chiropraktikos (murgarkaulio spaudymo) studentė, apsirgo plaučių uždegimu ir numirė, išbadavus 59 dienas. Doktorai sako, kad ji plaučių uždegimu apsirgo iš priežasties per ilgą badavimo.

Panelė Gimbel badavo tikėdama, kad tas jai gelbės paskui suriebtį. Ji buvo nusprendusi badauti tik dešimt dienų, bet kuomet tiek išbadavus bandė valgyti, ji labai susirgo, ir toliau tik po 49 dienų ji galėjo imti maisto. Bet ji buvo taip nusilpus, kad negalėjo atsigausti.

Iš Pieno Padaryti Cigaretų Cibukai

LONDONAS. — Anglijoj yra iš pieno padaryti cigaretų cibukai, vienos pėdos ilgumo. Jie dabar išstatyti ant parodos.

COOLIDGE REIŠKIA SIMPATIJĄ FRANCIJAI

WASHINGTON. — Prezidentas Coolidge pasiuntė Francijos prezidentui pranešimą, išreikšdamas savo ir Amerikos žmonių simpatiją del žuvusių Francijos lakūnų.

Gresia Pairimas Prekybinių Santikių tarp Sovietų Sąjungos ir Anglijos

Anglijos Darbininkai Protestuoja Prieš Policijos Užpuolimą ant Sovietų Prekybinės Atstovybės Londone

LONDONAS. — Gresia galutinas pairimas prekybinių santikių tarp Sovietų Sąjungos ir Anglijos iš priežasties policijos užpuolimo ant Sovietų prekybinės organizacijos Arcos (Rusijos Prekybos Biuro) Londone. Arcos, nors veikia kaip vien tik Sovietų biznio agentūra, yra privatiška korporacija su \$5,000,000 kapitalu. Nuo jos isteigimo 1920 metais ji turėjo biznio apie \$500,000,000. Korporacija jau buvo beužbaigianti susitarti del \$50,000,000 kredito Londone. Pinigai būtų buvę išleisti Anglijoj supirkimui masinerijos.

Arcos viršininkai išleido pareiškimą, kad jie turi stabdyti visą biznį iki policija pasitrauks iš namo. Visi laikraščiai kritikuoja Anglijos valdžią už padarytą užpuolimą. Tik tie laikraščiai pritaria, kurie trokšta, kad prekybiniai santikiai tarp Sovietų Sąjungos ir Anglijos būtų nutraukti. Anglijos darbininkai protestuoja prieš šitą valdžios bjaurų žingsnį. Darbo Partijos atstovai parlamente reikalauja, kad valdžia išaiškintų, del kokios priežasties ji padarė šitą puolimą. Vidaus reikalų ministeris Joynton-Hicks, darbiečiams reikalaujant, prižadėjo kaip šiandien padaryti pareiškimą tuo klausimu.

Rosengolz, Sovietų atstovas Londone, savo protesto notoj nurodo, kad policija sulaužė diplomatinę nepaliečiamybę Rusijos prekybinės delegacijos narių. Jis sako, kad jis pranešė apie užpuolimą savo valdžiai ir laukia tolimesnių instrukcijų iš Maskvos.

Suardė Plienines Šėpas

Iš pėnyčios į subatą per visą naktį policija darbavosi, kad atidarius Sovietų biznio organizacijos plienines šėpas (seifas) ir pasiėmus dokumentus (mat, politiką jiesko kokių tai "pasantikiai tarp Sovietų Sąjungos ir Anglijos būtų nutraukti").

Gresia Badas Šėtos Ūkininkams; Neturi Duonos Meksika Nepardavinėja Bažnyčių Žemes

SĘTA. — Šėtos valsciaus kai kurių kaimų ūkininkai visai pritrūko pašaro, net naujesnių stogų šiaudus naudoja gyvulių pašarui. Dauguma ūkininkų rugių duonai nebeturi nuo vasario mėnesio. Tenkinasi miežiniu ragaišiu duonos vietoj, bet ir to iki naujų rugių neužteks.

Potvinis Dideja

NEW ORLEANS. — Kylantis vanduo Mississippio upėj daugiau tvenkinių suardė. Dvi didelės spragos padarytos Bayou des Glaises tvenkinyj. Kitose vietose vėl truks tvenkiniai už dienos kitos.

Potvinis grasina aplieti dar didesnį plotą žemės Louisianos valstijoj. Bus sunaikinta derlingiausių cukrinių jendrių sritis. Apeliuojama, kad bus padaryta nuostolių už suvirš \$10,000,000. Jau dabar iš tos srities (centralinės Louisianos) gyventojai išsitrausto.

Italijos Karalaitis Apsives su Savo Pussesere

ROMA. — Pranešama, kad Italijos sosto ipėdinis Humbert greitai susižieduos su kunigaikščiute Maria Adelaide, dukteria Genoa kunigaikščio. Ji yra jo trečia pussesere.

Dabar tas parazitas karalaitis gauna 2,000,000 lity ir metus. O kuomet apsi-ruš, tai Italijos fašistų valdžia jam mokės 3,000,000 lity (\$162,300) į metus.

Mairieriai 2 Distrikto Už Darbo Partiją

DU BOIS, Pa. — Čia mairierių unijos antro distrikto konvencijoj priimta rezoliucija už organizavimą darbo partijos ir už nacionalizavimą kasyklų.

LITHUANIAN DAILY
Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES:

Per year \$6.00
Foreign Countries \$7.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Dr. Bucharino Prakalba Laidojant Dr. Ruthenbergą Maskvoje

—Draugai, mes šiandien leidžiame i kapą pelenus draugo Ruthenbergo, vado palyginamai nedidelės, bet energingos Komunistų Partijos Jungtinių Šiaurės Amerikos Valstijų.

Ištisame pasaulyje, draugai, visai ryškiai matosi du vyriausybės pultusai, dvi pagrindinės, stambiausios, galingiausios istorinės jėgos, aplink kurias grupuojasi ir vienijasi kitos, antraeilės jėgos. Tiesiogiai (iš esmės) yra, iš vienos pusės, Jungtinės Valstijos, jėga to, kas sena, ir Sąjunga Socialistinių Sovietų Respublikų, jėga to, kas nauja; jėga kapitalistinės kontr-revoliucijos, imperializmo ir jėga komunistinio sukilimo, jėga socialistinės kovos. Ir jeigu mūsų šalis tik pirm dešimtys metų buvo tikrovė nuožiausios ir despotišiausios karinės reakcijos, jeigu mūsų kraštas virto didžiąja proletariato diktatūros šalimi, tai kitame pasaulyje (Asi-galyje), Jungtinės Šiaurės Amerikos Valstijose, dar tebevarauja, dar tebežydi, dar tebeviešpatuoja visų galingiausias, visų ginkluočiausias, visų labiausiai išsivystęs imperialistinis kapitalizmas. Jungtinių Valstijų buržuazija, tai—buržuazija, kuri šiandien yra hegemonas—vadas viso to, kas yra kontr-revoliucinga, kame tebėra įsikūnijusi senoji tvarka. Ir ant didžiųjų Kinijos revoliucijos įvykių, kur naujos revoliucinės brolijos keliasi šimtai milijonų žmonių, dar neseniai buvusių vergų, mes matome dirigentinę žaizdę Jungt. Valst. kurios sąjungoje su Anglija veda savo "taikos" politiką, plėsdamos ir budeliskai kankindamos chinų liaudį.

Tame, kad dr. Ruthenbergo pelenai šiandien yra šičia, ir tame, kad dr. Ruthenbergas, vadas Amerikos Komunistų Partijos, kovojančios sunkiausioje sąlygoje, pirm mirdamas padėd palaidoti šalie Maskvoje; tame, kad jo pelenus čia atvežė po raudonomis mūsų vėliavomis; tame, kad jo palaikimai išsisėg greta geriausių mūsų kovotojų, šalia kelių dešėtų geriausių mūsų proletariato iškėlusiu sukilimu vėliavą Spalyje ir paguldžiusiu savo galvas ant barikadų, kovotojų, ant kurių kaulų augame visi mes ir visa didžioji mūsų ateitis,—šitame įvykyje slypiasi didis simbolis (ženklas). Mirė vadas partijos, partijos tos šalies, kuri yra vyriausias centras tarptautinio kapitalizmo. Jis įsakio savo pelenus pervežtį proletariato diktatūros šali, į šalį, kur kol kas yra nepalyginamai silpnėse, negu jo "tevyne", negu ta vadinamoji "civilizuota" šalis, "krikščioniškos kultūros" šalis ir šalis milčių darbo klasės budelių. Šičia matome didį simbolį. Šičia glūdi giliausioji istorinė idėja pasaulio proletariato vienybės, ženklaus darbininkų klasės solidarumo, proletariato diktatūros simbolis. Proletariato diktatūra, nežūrint viso savo žiaurumo, akreipto prieš darbininkų klasės priešus, yra gemažas didžioios dirbančiųjų brolijos. Ir labai aišku, jog darbo žmonės visų šalių, visų tautų, visų rasų, visų kalbų mato Komunistų Internaciale savo vėliavą, mato Maskvoje sostinę tos didžios tevyinės, kuri, galų gale, taps pasauline tevyne. Kapuose didžiųjų mūsų revoliucijos kovotojų, ties Kremiaus siena, jie mato komuną vėliavą, padėjusiu savo galvas už darbininkų klasės broliją.

Nauja Lietuvos Fašistų Provokacija

Fašistų vyriausybė ruošiasi prie atviro Lietuvos nepriklausomybės palaidojimo ir kartu rengia didelę provokaciją Lietuvai, kad tas palaidojimas geriau sektųsi.

Jau ne pirma savaitė, kaip eina derybos tarp Lietuvos fašistų vyriausybės ir Lenkijos fašistų vyriausybės. Kovo pradžioje tos derybos ėjo Karaliaučiuje. Pamatan derybų padėta neįvykusios 1921 metų sutarties projektas, Hymanso pasiulytas. Lietuva neva gauna Vilnių, bet už tai sudaro su Lenkija ekonominę, politinę ir militarinę sutartį, kuri ir buržuazinės spaudos daviniais faktiniai laiduoja Lietuvos nepriklausomybę. Išeina taip: Lenkija užleidią Lietuvai Vilnių, bet už tai Lenkija pasima sau Kauną su tuo pat Vilniū. Tiesa, Lenkams rūpi tą sutartį padaryt ir beišaukinti Vilniaus atdidavimu, o patenkint Lietuvos fašistus Švenčionių apskrīcio gabalėliu.

Lig šiol fašistai (ir klerikalai ir tautininkai) slėpė nuo masių derybas su Lenkija. Apie tai žinojo vien buržuazinių partijų viršūnės. Bet apie jas nemažai rašė užsienio spauda. Ne tik jo ir Lenkų spauda. O aidas tų raštų pasiekdavo net Lietuvos spaudoje. Ir visuomet fašistų vyriausybė pareikšdavo kad tai ne tiesa, kad jokių derybų nevedama.

Kiekvienas fašistų vyriausybės melas susilaukia savo galo. Susilaukė jo ir derybų klausime. Užsienio komisijoj seime vyriausybė oficialiai prisipažino, kad derybos vedamos, bet kol neprisuota dirva deryboms, derybas prisieina vėslaiptai, tačiau jau pribrendo laikas, kad galima būtų pradėt vest derybas ir viešai. Visų frakcijų atstovams, įeinančių į užsienio komisija Seime, išdalintas projekts pleno apie derybas.

Tai viena medalio pusė. Medalis turi ir antrą pusę. Priešinis klausimas Lietuvos Pavergimui. Fašistai puikiai žino, kad Lietuva jau ne kartą vedė derybas su Lenkija ir kad Lietuvos vyriausybė jau ne kartą sutikdavo padaryt sutartį su Lenkija ir net tokią sutartį, kuri ėjo vien Lenkijos naudai. Bet visuomet pakildavo bruzdėjimas plačiose masėse, prasidėdavo protesto mitingai, būdavo stotimi reikalavimai, daromi grasinimai, ir paprastai vyriausybė išsigaždavo tų protestų ir laikinai atsisakydavo nuo sutarites su Lenkija. Atsisakydavo, kaip pabrėžiau, ne visai, o vien laikinai. Laikinai atsisakė nuo sutarties, tuoj buržuazinės partijos imdavosi ruošti dirvą naujoms deryboms. Dabar fašistai mano, kad geriausia, patogiausia valanda padaryt sutartį su Lenkija. Tu sutartis fašistai manymu turi sutrinti fašistinė diktatūra Lietuvos ir duot daugiau laisvės buržuazijos sauvelei. Fašistai užgrobę valdią sudavė darbininkų organizacijai, palaidojo seną laisvę reikšt protesto žodį prieš smurtą ir smurtininkų politiką. Liaud. vadai straksi ant pasturgalinių kojų prieš fašistus ir priešingai. Liaudininkų opozicijos uždavinys—išsiderēt pas tautininkus ir klerikalus daugiau nusileidimų ir kartu apgauti liaudininkų šalininkus ne dideliu opozicioniskumu. Tuom bus atitrauktos masės nuo tikros kovos su fašistais, pavojingos ne vien patiems fašistams, bet ir fašistiniams liaudininkams. Liaudininkų vadai visai ir nemano traukt masės į kovą prieš fašistus; jie mokina jas ramiai tupėti ir tenkintis

Salių proletarai, vienykitės! Be baimės, su visu įsitikėjimu, toliau varykite didžiosios kovos darbą! Tegyvuoją mūsų pergalė! Valio tarptautinė revoliucija!

Maskvos "Pravda", balandžio 28 d., 1927 m.

Salų sistema, privaldėjo užsilmt snipinėjimui armijoj ir eiti į pagelbą teroristiniam tautininkų aktams. 1921 m. ji padėjo suruošt pasikėsinimą ant Galvanausko; 1923 m. ji ruošė užmušt Krupavičių, įvairius ministerius, kai kuriuos augštesniojus tautininkams nepriekankius karininkus, kad tuom palengvint perversmą, prie kurio tautininkai 1923 m. gana aktingai ruošėsi. Toji karininkų organizacija ir su ta pat trejukių sistema randasi ir dabar. Ji apima ne vien karininkus, bet taipgi puskarininkus ir paprastus kareivius. Kada tautininkai pajuto, kad liaudininkai ir socialdemokratai pradėjo mažą agitacijos darbą karuomenėj ir suprato, kad jie neveda jokio sistemtaus ir tikrai organizuoto darbo, tautininkų organizacija išskyrė pavienius kareivius ir puskarininkus, padėd jiems susiriti su karininkais ir kareiviais, pridelinkiais socialdemokratams ir liaudininkams. O kas prielankus, ne taip sunku buvo žinot tautininkams, kurių žvalgyba armijoj dirba nuo 1921 metų ir kurie turėjo geros progos pažint karininkų ir kareivių simpatijas 1926 metais. Tautininkų-fašistų agentai, įsiskverbę į socialdemokratų ir liaudininkų eiles, privaldėjo energingiau dirbt, kad uždirbt pasitikėjimo, privaldėjo darbą kreipt prie ruošimo ūmaus sukilimo, tai yra privaldėjo ruošt putną. Tiems provokatoriams buvo pradžeta jų neliečiama by ir dar atostogos.

(Daugiau bus)

Ar Gali Partijos Nariai Kreiptis į Prezidentą su Pasigalėjimu ir del Baumės Dovanojimo?

Šis klausimas dažnai kyla prieš nuteistus mirtoj. Draugai K. Požela, J. Greifenbergeris, K. Giedrys ir R. Ciorny, kaip tikri komunistai, atmetė karo lauko teismo siulymą maldauti prezidento dovanot jiems gyvastį. Tačiau atsirado tisyti, kurie parodė savo silpnadųsytį ir kreipėsi į prezidentą su maldavimais. Kadangi partija draudžia savo nariams kreiptis į prezidentą su maldavimais dovanot bausmė arba bent suminkštint jį, tai visi partijos nariai privalo žinot, kaip mūsų partija žiūri į tuos draugus, kurie sulaužė tą partijos taisyklę.

Pirmučiausiai, gali būt įvairių kreipimosi formos. Jei kas savo kreipimosi prisipažysta prie kaltės ir prašo dovanot gyvastį ar kitą bausmę arba bent sumažint jį, tas tuo metu padeda mūsų klesniamis priėjams. Jis tokiu kreipimusi išbraukia save iš kovojančių eilių. Mes tokius išmetam iš partijos. Negal būt komunistu tas, kas išsida komunistinio veikimo, kuris pripažysta jį nusikaltsimu prieš buržuazinį sąrėdymą. Būna ir tokių atsitikimų, kada kitas ir prisipažysta kaltėj, bet tik kreipiasi į prezidentą su prašymu dovanot jam gyvastį. Tai irgi dar būt gali arba prastas komunistas arba tas, kas užmiršta savo pareigas. Toki partijos nariai patraukiami partijos atsakomybei ir gali būt nubausti išmetimu iš partijos.

Partijos nariai gali vien kreiptis arba reikalaut, kad jų byla būtų perduota į antrą instanciją arba į kitą teismą. Toks kreipimasis nežemina komunisto vardo. Priešingai, toks kreipimas padeda partijai geriau iškelt aiškstēt be vertas buržuazinis teismas, ką iš savės perkasto bužuninis teismumas. Mes Lietuvos praktikoj turėjom ne vieną atsitikimą, kada karo lauko teismas nuteisė mirtoj viena ar kita net ne komunistų partijos nari, kaip komunistą. Nors imam Eajį bylą. Tai bylų buvo nuteistas mirtoj Evrazmas Ivanauskas, kaip komunistas, nors jis buvo socialdemokratas ir net kovojō su komunistais. Arba imam Ąepkį ir Rapniką. Jie ne tik nebuvo komunistų partijos nariais, bet kartu buvo svetimi komunistams. Visgi karo teistas pripažino juos komunistais ir nuteisė mirtoj. Arba imam Adamauską. Tai visuomet buvo nepartinis, tik 1926 m. pradėjo rūpintis įkurimu Darbininkų

BAISI JŲ JĖGA (Feljetonas)

"Jeigu fašistinė Lietuvos valdžia būtų susaūdzius Bielinį vieton keturių komunistų, tai socialdemokratai ir liaudininkai kumštims būtų išmūšę visus fašistus."

Lietuvos liaudininkų ir socialdemokratų visa jėga glūdi kumščiuose, bet apie tai pilkais pasaulis nieko nežinojo tol, kol ponas Radys, Lietuvos seimo atstovas, kaip nuo jų kumščių galios, laikas nuo laiko, sudreba visa krikščioniškoji Lietuva, kai nuo didelio žemės drebėjimo.

Ponas Radys atidengė vieną didžiausių paslapčių, pasakė, kad jeigu vieton keturių komunistų būtų susaūdzę socialdemokratą Bielinį, tai jie kumštims būtų išmūšę visus fašistus. Tik gaila, kad Radys, paskelbdamas savo galią, nenurodė faktų. O juk ir teisybė be faktų, kaip šunytis be uodegos arba sriuba be druskos, tik su plaukiojančiomis tarakonų kojų dėmėmis, kurioje prarado gyvastį, kaip liaudininkai su socialdemokratais laike fašistinio perversmo galią.

Kadangi faktai ne pelės, nuo kurių ir marseiausios sufragistės cypdamos nešasi iš kovos pozicijų, todėl aš ir noriu juos pavartoti, tikėdamas, kad liaudininkai ir socialdemokratai ne sufragistės ir nepradės cypti. Jie turi galingus kumščius ir niekas juos nenugazdina.

Socialdemokratas A. Janulaitis, užimdamas pas klerikalus vyriausios tribunalo teisėjo vietą, nuėjo į bažnyčią ir akyvaizdoje vyskupo Karevičiaus ir daugybės kunigų, atsistojęs prieš altorijų, spindantį nuo žvakių šviesos, prisiekė klerikalai valdią išistikimai tarnauti ir savo galingu kumščiu taip smarkiai drožė kelis kartus į krūtinę, kad net bažnyčios sienos sudrebėjo ir visi bažnyčioje esantieji nusigando.

Na ar čia neparodė kumščio galią? Socialdemokratas M. Biržiska, nuėjęs į bažnyčią ir atlikęs iš viso socialdemokratinio gyvenimo išpažintį, sugniaužė savo galingą kumštį ir pradėjo į krūtinę mušti kartodamas: "Mano kaltybė, mano kaltybė", mano didžiatsia kaltybė!" Jis taip "bezmėnino" kumščiu į krūtinę, kad net jo šonai braškėjo, o kunigas iš baimės pradėjo drebėti, kaip apušė lapas.

Kumščiai, vienok fašistų valdžia, turėdama trumpą atmintį, Pajaujį pasmerkė mirtin. Liaudininkai ir socialdemokratai žiūrėjo, kas čia darbus bus, nejaugi reikės kumščius darban paleisti? Bet Pajaujįs, veikiau žinodamas kumščio galią, tuojaus pradėjo juoti "bezmėninti" i savo krūtinę kartodamas: "Mano kaltybė, mano kaltybė, mano didžiausia kaltybė! Dovanok man! Klerikalų valdžia nusigando, prisiminė kumščiu galią ir tuojaus Pajaujui mirties bausmė pakeitė amžinu kalėjimu. O liaudininkai ir socialdemokratai lengviau atsiduso, kad jiems nereikėjo savo kumščius darban paleisti ir visus fašistus kraujuose paskandinti.

Lietuvotj kumščio galią parodė tik atskiri asmenys iš liaudininkų ir socialdemokratų tarpo. Bet kas būtų, jeigu visi seimo atstovai, po komanda pono Radžio, kumščius augstyn iškelty? Apie tai aš jau bijau ne tik rašyti, bet ir mislyti. Kraujas upeliias bėgtų, Baltijos jūras randaonai nudažytų, visos Europos gyventojai švarans vandens netektų, turėtu kraują gerti. Tuomet kiltų maras, nuo kurio ir patys liaudininkai su socialdemokratais žūtų.

Kad nepaskandinus visą Europą kraujuose ir neišnaikinus žmonių veislių, liaudininkai ir socialdemokratai, atsidurę užsienio, savo kumščius, špygos pavydale, laiko kisenitose ir ten jais grumoją Lietuvos klerikalams.

Švenčioniškis. Mano Pranešimas Visiems

Kadangi turiu platų susirašinėjimą su draugais iš daugelio vietų, organizacijų ir kitokiais reikalais, todėl prašau gerbiamos "Laisvėje" redakcijos, kad pavelytu per spaudo pranešti visiems mano naujo gyvenimo adresu. Gerbiamieji, kurie iki šiol rašinėjote man laiškus šiuo adresu: J. M. Karsonas, 4 Joiners Court, tai dabar visais reikalais laiškus rašykite sekanciai: J. M. Karsonas, 42 Tyler St., Lowell, Mass. Niekad nerašykite senoju adresu, nes mane nepasieks. Turinti reikala pas mane, atvažiuavus į Lowellį, bus lengva surasti, nes dabar gyvenu arti prie miesto centro. Arčiau prie gelekio stoties, buso ir gatvekario.

Visi, kurie turite reikalus su manim organizacijų reikaluose ir šiaip norintieji susirašinėti su manim bet atsilaukyti pas mane, malonėkite pašizymėti mano naują adresą. Draugiskai. J. M. Karsonas. WATERBURY, CONN. Tarptautinio Darbininkų Apsigyrimo 30 kuopos vakarienės aprašyme "Laisvėje" No. 105 įvyko klaida paminėjime aukojusiu del politinių kalniū. Per M. Krasnitskienę nuo Ulinskienės \$1.00, turėjo būt: nuo M. Krakauskienės \$1.00; victorie Ulinskienės, turėjo būt M. Krakauskienė. M. K. PADEKAVONĖ A. L. D. L. D. 5 KUOPAI Newark, N. J. Lietuvių Draugiskas Kliubas Newark, N. J., duodame kuo širdingiausia padėkavonę Newark'o ALDL. 5 kuopai už taip daug vėrtės suteiktas knygas į Kliubo knygyną. Mes labai džiaugiamės tokia didžia dovana. Labai aciu jums, broliukai, labai aciu. M. M. Ambraziejus.

Protokolas

ALDL. 11-10 Apsigyrimo Komiteto nurodymais po 15-tos J...
Pradėsi įvyko 13 d. 1...
1927 m. Lietuvių s...
West Frankfurt, 11...
dirbė organizator...
nauškas 11 val. ...
kito nariai visi dal...
prie. Pirmininku i...
A. Kuklierius. Pers...
protokolas iš pereit...
tie priimtas. Komite...
Organizatorius...
nauškas raportuoja...
m. buvo pasista...
enrygu Argentinosa...
Suvienytų Valstij...
buvo sulaukias tas...
dideli kokių tai priez...
turėjęs susirasinėju...
šios departamentu...
tas reikalingas...
reiga, bet jau senas i...
grįtuna žinių, ku...
prie raudasi. Taipg...
belp sūrengti ma...
o miltings B...
Herrin, 11, prie: ...
fašistų terorą Liet...
tas priimtas. P...
sekretores O...
priešė prinesė, kad...
11 kuopa užsimc...
tas duokles j ap...
sėsimas priimtas. S...
sekretores rapor...
protokolą 15-tos i...
tas pasisūntęs į spa...
voro, bet spaudoje...
Nekurie di...
išlo klaidinėti, kas...
protokele nematy...
tas Parasiu laiską...
tas uždavimas, s...
prieštasis yra, ir j...
to negavau. Vėliau...
tas lūpo spaudoje; ...
tas komiteto nar...
tas protokola pasiū...
tas ir "Vilni". ...
tas tylo. "Laisvėje...
tas dar nesimatę, gal til...
tas ir parašiau kela...
tas Draugijos rei...
tas priimtas su ap...
tas begėnuose reiki...
tas ir baltias komi...
tas skvilas išdavė sm...
tas reporta ir pareis...
tas laiškus davė gryno...
tas komisijos ra...
tas su padėkavone...
tas skėriams ir komi...
tas darbiniam.

